

in wil aan onze
t is dan onze
te School.
geve Hij in Zijn
oor onze vrou-
hart. In veel
aan, al staan
ons dikwijls be-
hou het komen,
niet eens een
te Hoogeschool
die elken Zon-
d, door middel
t? Werkt daar-
actie nog niet
g met één van
regelen, of aan

B. v. d. BERG.

ichtigen arbeid
denke wel: een
kens; we moe-
opgebouwd werd
gmers in strijd
ag zelfs van de
ontnomen werd.
na den oorlog
s, is het meeste
n. Het is geen
K. S.

(III)

onwillig U ons
t sprake ge-
maken. Te meer
eerde aanleiding
ing wel mogelijk

of dit overigens
s door Da D. van
e treden, omdat
te; ook niet van
d werd ons van
ere omschrijving
omdat de in ver-
n aanstands met
gesteld.
diensten betreft.
kerkdienst niet
g wordt hij geen
or onkerkelijken.
e feitelijke mede-
te moet worden
we, dat deze op
en bepalen. Zal
juist doorgeven
ar de vaste voor
iden.

is het dan juist
zijn van hetgeen

r hen make men
in de kerk te
s naar een kerk-
liker voor eigen-
het hun het beste
eekt.

vergadering, die
niemand er aan
mede-luisteraars,
j de vergade-
behoort het ook
ring bij uitne-
r „gewone” doen

diensst moet wor-
n nadere uiteen-
ver in den kring
instemming is,
dat in de uitge-
t gesproken. Ja,
eeringen van een
het er over eens
heid moet worden
r de radio, weer-
nig moeten. Alle
moet hierbij verre

willen aanhooren.
diensten, die uit-
r, dat naar onze
s niet overeen-
nomen belijdenis-
aande reformatie

droeven toestand,
niet te ontgaan.

diensten ontvouw-
den diensten ten
den als waarheid
van den ontzag-
n de uitgezonden
r plaatse samen-
wille van toeval-
niets mag afdoen
sten voor God en
en als Gods hood-

eikander moeten
soort „eenheids-
die kan (andere,

hoewel hier niet genoemde, gewichtiger, bezwaren tegen
zulk een „evangelie” daargelaten) een breede en vreed-
zame opvatting meenen te zijn toegedaan, in feite ver-
hindert juist hij anderen het Woord Gods naar hun con-
scientie te verkondigen.

Wat nu betreft de samenwerking ter zake van verkrij-
ging en verdeling van zenduren, oordeelen wij, dat er bij
de hierboven voorgedragen opvatting omtrent de ver-
antwoordelijkheid voor uitzending van kerkdiensten voor
niemand een overwegend bezwaar behoeft te zijn deze
voort te zetten, en zullen wij onzerzijds deze gaarne con-
tinueeren. Daarbij is het onze bede, dat ook door de on-
gebonden, dat is enkel aan Zijn Woord gebonden predi-
king, voor de radio, dit Woord Gods zulke macht neme
over ons allen, dat 's Heeren kerk ook daardoor vergaderd
worde in Eenigheid des waren geloofs.

Namens Deputaten voornoemd,

J. VAN BRUGGEN, praeses.
D. VREUGDENHIL, scriba.

Dat is goede en duidelijke taal. Ze blijft ook geholpen
te hebben. K. S.

De „Zendingsorde onder de loupe”

Aan Commissie II inzake „HERZIENING ZENDINGS-
ORDE” was opgedragen, zich te beraden. Volgens het
oordeel dezer Commissie roepen bij dit punt twee vragen
om antwoord:

I. IS HERZIENING VAN DE BESTAANDE ZEN-
DINGSORDE NOODIG EN GEWENSCHT?

II. HOE MOET DEZE HERZIENING EVENTUEEL
TOT STAND WORDEN GEBRACHT?

De vraag, — aldus de Commissie, die we hier het woord
geven — de vraag, of herziening der bestaande Z.O. ge-
wenscht is, wordt door velen bevestigend beantwoord.
Het uitvoerigst geschiedde dit door Br J. van Dijk. Deze
geeft in een brief door voorbeelden uit de Z.O. een breede
argumentatie van zijn gevoelen, dat de bestaande Z.O. aan
de kerken geen voldoende gelegenheid geeft om te leven
naar het Schriftuurlijk beginsel, uitgesproken in art. 13
Z.O. „De zending geschiedt door de plaatselijke kerken al
of niet in samenwerking met andere kerken”; en dat de
Z.O. de missionaire Dienaren ten onrechte als Dienaren
des Woords beschouwt; en dat zij den z.g.n. School- en
Medischen dienst niet op de juiste wijze regelt. Ook aan-
ders willen herziening, o.m. wijl art. 1 Z.O. moeite geeft,
indien eenige kerk (kerken) in den tijd, die er tusschen
twee Gen. Synodes ligt, een nieuw zendingssterrein wil(len)
aanvaarden. De kerk van Sneek spreekt van de noodzaak
de Z.O. „van centraliserende en hiërarchische bepalingen
te reinigen”. Zij oordeelt, dat de Z.O. de plaatselijke ker-
ken te veel aan banden legt en voorziet, dat er een chaos
zal ontstaan, indien enerzijds de huidige Z.O. gehand-
haafd wordt en anderzijds een aanvang wordt gemaakt
met de z.g.n. hulpdiensten door verenigingen te laten
verzorgen. Ook de P.S. van Drente ondersteunt althans de
wenselijkheid van herziening. Alleen de Cl. Schiedam
meldt met zooveel woorden: „De wenselijkheid van een
herziening der Zendingsorde wordt niet uitgesproken”.

De vraag naar herziening der Z.O. komt niet voor het
eerst ter tafel van een Gen. Syn. De Gen. Synode van
Sneek besloot niet alleen i.f. de Z.O. een aantal wijzigingen
aan te brengen (acta 182), maar besloot ook (Acta art.
180): „vijf deputaten te benoemen met de opdracht om de
eerstvolgende Gen. Syn. te dienen van rapport en advies
inzake de wenselijkheid, de afzonderlijke zendingsorde
te doen vervallen en de algemeene bepalingen betreffende
de zending in de K.O. op te nemen; en indien zij in den
laatsten zin mochten adviseeren met aanwijzing, welke
bepalingen in de K.O. in plaats zouden moeten vinden en
onder overlegging van het ontwerp eener regeling, waarin
de noodige bijzondere bepalingen voor den arbeid der zen-
ding zijn opgenomen”.

De Gen. Syn. te Utrecht benoemde nieuwe deputaten
in dezen. Deze deputaten hebben verzuimd hun rapport op
de Gen. Syn. van Enschede 1945 of Groningen 1946 in te
dienen.....

Onze Amersfoortsche Commissie meent, dat de vraag,
of het „wenselijk is de afzonderlijke Z.O. te doen ver-
vallen en de algemeene bepalingen betreffende de zen-
ding in de Kerk en o.r.d.e.n.i.n.g op te nemen” beves-
tigend moet worden beantwoord.

1. Wilt dan beter uitkomt, dat de zending niet staat
naast het kerkelijk leven, waarvoor de algemeene regelen
in de K.O. zijn vastgelegd, maar daarvan een deel vormt,
en de zendingsorde geenszins gecoördineerd is aan de
K.O., maar bij al haar bepalingen daaraan gesubordineerd
blijft.

2. Wilt een Z.O., die het gansche zendingswerk voor
alle kerken wil regelen, beswaarlijk „centraliserende en hiër-
archische bepalingen” kan vermijden.

Om deze zelfde redenen meent de Commissie, dat aan
het uit de kerken gekomen verzoek, haar in de uitvoering
van haar zendingstaak „van centraliserende en hiër-
archische bepalingen” te bevrijden, niet zal kunnen wor-
den voldaan door herziening der Z.O., maar alleen door
deze te doen vervallen en de algemeene
bepalingen betreffende de zending
in de K.O. op te nemen, de nadere regeling van
het zendingswerk overlatend aan die kerken, die zich
classicaal of in breeder verband tot de uitvoering van haar
zendingsroeping verbinden.

Welke bepalingen dan in de K.O. het huidige artikel 52
zullen moeten vervangen, wil de Commissie niet beslissen.
Maar zij wil wel als haar oordeel uitspreken, dat onder
deze zeker ook moet zijn de bepaling van den weg,
waarin een plaatselijke kerk zich voor de uitvoering van
het zendingswerk met een of meer andere kerken heeft
te verbinden en zij meent, dat deze samenwerking te zoe-
ken zij in den weg van Classis en Part. Synode.

Inzake de vraag, HOE EEN WIJZIGING DER Z.O.
TOT STAND DIENT TE KOMEN, is de Commissie van
oordeel, dat de Amersfoortsche Synode inderdaad de be-
staande Z.O. niet kan wijzigen. Voorstellen daartoe moe-
ten van de kerken uitgaan. Maar dat betekent niet, dat

deze Synode zou moeten volstaan met deze zaak eenvou-
dig van het agendum af te voeren. Zij kan den kerken een
beteren dienst bewijzen. Zij benoemt — aldus de Com-
missie — eenige deputaten en drage dezen op de kerken
te dienen van advies over de vraag, welke bepalingen bij
ter-zijde-stelling der vigeerende Z.O. in de plaats van
art. 52 in de K.O. behooren te komen, opdat de kerken
daarna voorstellen doen bij de meerdere vergaderingen en
deze zaak wel voorbereid op de volgende Gen. Synode
beslist worde.

De Synode heeft na rijp beraad besloten eenige depu-
taten te benoemen. Zij was ook zelf van oordeel, dat
tegen de bestaande Zendingsorde ernstige bezwaren in-
gebracht waren, en dat geen herziening der huidige Zen-
dingsorde deze bezwaren geheel en al zal kunnen weg-
nemen. De te benoemen deputaten hebben natuurlijk het
eigen initiatief der kerken niet te dooden. Ze geven alleen
maar hun meening, nu uit de kerken zelf gevraagd is om
elkaar te helpen in deze alle kerken rakende aangelegen-
heid. Iedere kerk kan hun rapport weerspreken, eigen
voorstellen indienen en geheel zelfstandig werken. Nie-
mand is aan hun advies gebonden. Maar aan de vraag
om elkaar te helpen is voldaan. Het lijkt ons een wijs
besluit, dat de vrijheid der kerken geheel en al eerbied-
digt en de studie over deze ingrijpende aangelegenheid
helpt stuwten, al was 't alleen maar door te zeggen, welke
de moeilijkheden zijn. Laat de plaatselijke kerken niet op
de deputaten leunen, maar zelf werkzaam blijven. K. S.

VITRINGA

UIT DE HISTORIE

over nut, noodzakelijkheid, gezag van Synoden VIII

11. Laat ik er nu nog aan mogen toevoegen, dat vol-
gens de wet der christelijke discipline, door de Aposte-
len aan de kerken voorgeschreven, het haar opzie-
ners niet vrijstaat in een algemeene beroering der
geesten ter oorzaak van zeer gewichtige geloofsge-
schillen, rustig te blijven zitten, zich stil te houden
en het onderzoek van die geschillen te ontwijken.

Evenmin is het hun geoorloofd, indien zij bevinden,
dat de dwaling verderfelijker is en de beginselen des
geloofs omkeert, nadat zij tevergeefs andere pogingen
hebben aangewend, zich van een publieke uitspraak
te onthouden, ook al zou het buiten allen twijfel voor
hen vaststaan, dat zij, die van het tegenovergestelde
gevoelen zijn, een scheuring zullen doen ontstaan.

Men zal mij in elk geval toestemmen, dat het geloof
of de leer der waarheid niet is een onbestemde, on-
zekere, niet vaststaande zaak, maar dat het in enkele
betrouwbare leerregels (in certas quasdam sententias)
kan geanalyseerd worden, die als zooveel wortels en
beginselen van het ware gevoelen over God en God-
delijke zaken en den weg der heilsoverwinning, welke
fundamenten der religie het gewone volk dogma's
noemt, in het Woord van God overal worden ange-
prezen. Op dit geloof of dit beding van den Gods-
dienst is onweersprekelijk heel de Christelijke gemeen-
schap (societas) gegrond. Immers, het is het beding
en de instemming met dat beding, welke de gemeen-
schap tot stand brengen. Dit pand, het kostbaarste
ter wereld en de teederste zorg waardig, is aan de
bewaring en bewaking van alle geloovigen, doch in-
zonderheid van de Dienaren des Woords toevertrouwd
(2 Tim. 1:13, 14; Judas:3) om dat pand, gelijk ze
het van hun Vaders, of liever van de Apostelen en
eerste Leeraren van het Evangelie ongerept ontvan-
gen hebben, zoo ook weer zuiver aan hun nakomelin-
gen hebben over te geven.

Zoo het derhalve voorviel, dat sommigen onder de
broederen degelijker vordering (solidiorum profectum)
in het verstaan van de verborgenheden des geloofs en
nauwkeuriger uitlegging van den weg Gods (Hand.
18:26) en vermeerdering van wijsheid toonen, dan
misprizen, verachten of verwerpen ze (de geloovigen
en de D. d. W.) hun pogingen niet en blijven er niet
onverschillig onder. Want ze weten, dat het toenemen
in kennis tot de genadegaven behoort en een karak-
teristiek gegeven is van de kerk in het laatste der da-
gen. Ook weten ze, dat onze Vaders niet alle dingen
gezien hebben en veel aan de vlijt van het nageslacht
hebben overgelaten, en dat ze niet verblijd werden
met alle hulpmiddelen ter ontwikkeling waarmee de
goedgunstigheid Gods onze tijden heeft gezegend
en versierd. Ze denken ook, dat al wat nieuw is,
nog niet vals is, en wat oud is, nog niet waar. Dat
er in het Woord Gods een diepe wijsheid besloten ligt,
die aan alle vernuften van alle tijden nieuwe en om-
vangrijke stof tot overpeinzing verschaffen kan.

Doch ze weten tevens en overwegen met oplettend-
heid, dat men op den uiterlijken schijn niet zonder meer
staat kan maken, dat er voor 't oog niets bedrieglijker
is dan een valsche godsdienst. Dat niet alle vooruit-
gang, die als zoodanig wordt gepropageerd, ook waar-
lijk vooruitgang beteekent, en dat men niet een legelij-
ken geest geloovent moet (1 Joh. 4:1). Dat er val-
sche profeten, valsche leeraars gevonden worden, die
zichzelf behagen, die de satan met valsche inbedin-
gingen begoochelt of die hij door eerovert, welke geen
enkel anderen weg die gemakkelijker is aanwijst om
op te klimmen, in deze diepten neerstort, dat ze krach-
tens de belijdenis van een bijzonder gevoelen naar eigen
naam een secte stichten.

De dienaren van Christus verstaan derhalve, dat het
hun roeping is, de dogma's dergenen die van tegen-
gesteld gevoelen zijn en van het gemeenschappelijk

spoor afwijken, zonder overhaasting of vooringenom-
menheid in het oordeelen met verschuldigde gema-
tigdheid voor het aangezicht Gods zeer scherp te toet-
sen en toe te zien, of ze met het fundament des geloofs
kunnen bestaan en overeengebracht kunnen worden,
dan wel of ze daartegen indruischen; of ze dienen om
die te bevestigen en te verduidelijken dan wel om ze
te ondermijnen en omver te werpen; of ze bevorderen
den opbouw in geloof, liefde en godsvrucht, dan wel
of ze zich enkel en alleen aanprijzen als waren ze sub-
tieler van beschouwing, niet meer dan voedsel voor
ijdele en vleeschelijke vernuften, en enkel maar oor-
zaak gevend tot schisma's en partijschappen. Om, zeg
ik, de geesten te beproeven, of ze uit God zijn. P. D.

ZENDING EN EVANGELISATIE

Kort verslag

van de Vergadering van Deputaten van
de Generale Synode van Groningen 1946
voor de Zending onder Heidenen en Mo-
hammedanen, met afgevaardigden van
den kerkeraad der zendende Kerk te
Zwolle, op 7 Oct. 1948 te Zwolle.

1. Na opening worden de notulen der vorige verg.
gelezen en vastgesteld. 2. Ingekomen is een uitnodiging
van den kerkeraad van Zwolle tot bijwoning van de be-
vestiging en intrede van Ds C. van Ommen als miss.
pred. voor Oost-Soemba, op Zondag 10 Oct. Deputaten
zullen D.V. vertegenwoordigd worden door de brs C. G.
de Vries en J. Veenstra. 3. Ds F. de Vries doet eenige
mededeelingen over besprekingen in den Ned. Zending-
raad, waarbij hij als onze „luisterpost” aanwezig is ge-
weest. 4. Enkele rapporten van de Classis Leeuwarden
worden voor kennisgeving aangenomen. Aan de Classis
zal de waardeering der deputaten voor den verrichten
arbeid worden betuigd. 5. De scriba doet mededeeling
van gevoerde correspondentie tusschen hem en de Ver-
eeniging voor den Schooldienst op Soemba inzake de
grenzen van haar bevoegdheden en die van de kerk van
Zwolle. 6. Besproken en vastgesteld wordt het rapport
door deputaten uit te brengen aan de Gen. Syn. van
Amersfoort terzake van den door hen verrichten arbeid.
Dit rapport kan vanwege den korten termijn, waarop de
Gen. Syn. is bijeengeroepen, helaas niet meer ter ken-
neming aan de kerken worden toegezonden. 7. De
kerkeraad van Zwolle deelt mede de kerken opnieuw te
zullen inlichten over zijn werkzaamheden i.v.m. den zen-
dingsarbeid, welke mededeelingen tevens ter kennis-
neming aan de Gen. Syn. zullen toegezonden worden. 8. Aan
de Classis zal een schrijven gericht worden, waarin de
kerken zullen opgewekt worden opgave te verstrekken
van de nog aanwezige zendingsgelden en deze zoo mo-
gelijk af te dragen aan den generalen quæstor; tevens
zal verzocht worden de jaarlijkse bijdragen regelmatig
via de class. quæstores toe te zenden aan den gen.
quæstor. 9. De begroting van de jaarl. kosten voor den
zendingsarbeid op Oost-Soemba, opgesteld door den ker-
keraad van Zwolle voor den Hoofddienst, Schooldienst en
Med. dienst wordt ter tafel gebracht. Het totaal per jaar
benodigde bedrag wordt geraamd op f 245.700.—, het-
geen neerkomt op een bijdrage per ziel van plm. f 2,70.
De raming van den kapitaaldienst voor bouwkosten van
woningen, noodziekenhuis en schoolgebouwen plus inven-
taris van een en ander is f 337.000.—. Deputaten kunnen
over deze begroting, mede om den korten tijd, die ver-
loopt vóór de komende Gen. Syn. geen beslissing nemen
en zullen dit aan haar moeten overlaten. 10. De ontwerp-
instructie voor het Hoofd van den Schooldienst en die
voor den Miss. arts worden goedgekeurd. 11. Na dank-
gebed van Ds J. Meijer sluit de Praeses de vergadering.

Op last van de Dep.-vergadering,
H. VELTMAN, 2e scriba.

Zendingsfeest in Zwolle

Het was Zondag 10 October Zendingsfeest in Zwolle.
Want de beroepen missionaire dienaar des Woords,
Ds C. van Ommen, is op den morgen van dien dag be-
vestigd in zijn ambt, terwijl hij des middags zijn intrede
deed in Zwolle als predikant voor den zendingsdienst.

Lang was naar dit oogenblik uitgekeken.

Na de vele teleurstellingen, die er telkens weer waren,
met name bij de pogingen om den eersten missionairen
dienaar des Woords, Ds S. J. P. Goossens, terug te doen
keeren naar zijn arbeid op Soemba, was het een groote
vreugde, dat nu de tweede missionaire dienaar naar Zwolle
als zendende kerk kon worden verbonden.

Niet om in de plaats van Ds Goossens te worden uitge-
zonden, maar om zoo de Heere het geven wil, naast hem
en met hem het Evangelie te verkondigen aan de helde-
nen.

Het was voor Ds Goossens een moeilijke, maar ook
moete taak Ds C. van Ommen te mogen bevestigen in
zijn ambtsbediening. Moelijk, omdat de nood der om-
standigheden dit mogelijk maakte, terwijl zijn hart toch
steeds op Soemba is, maar ook mooi, omdat het hem tot
blijdschap stemde zijn ambtsbroeder zelf te mogen in-
leiden tot zijn werk.

Als tekst had hij gekozen Handelingen 4:27—30, een
tekstkeuze, bijzonder geschikt voor de situatie van het
oogenblik.

In zijn inleiding schetste hij de zorgen, waarmee het
zendingswerk van onze kerken te vechten heeft. De be-
dreiging, die er vandaag is tegen het voortgaande werk
des Heeren. De bedreiging, die komt van den kant van
de Godloochenaren, maar niet minder van de z.g.n. occu-
menische beweging, van den wereldraad voor kerk en
zending, waaraan de gebonden kerken zich in ieder geval
wat het zendingswerk betreft, hebben verkocht.

Maar daartegenover schetste hij de opdracht van Jezus

Christus, die blijft dringen om trouw te zijn en die voortstuwst tot daden van geloof.

Het thema van zijn prediking was:

De kerk, die de opdracht van Jezus Christus als haar levensprogramma gaat uitvoeren.

En de verdeling was:

1. De kerk herkent met profetischen blik haar tegenstanders;

2. Zij houdt vast aan haar programma ondanks de offers, die gebracht moeten worden.

In een concrete prediking heeft de bevestiging dit Godswoord geopend.

De tegenstand is er. Ze wordt groter naarmate de dag van den antichrist naderbij komt. Maar de opdracht blijft voor Gods dienstknechten om met alle vrijmoedigheid het Woord des Heeren te spreken, ook in de Zending.

Dan leest hij het formulier en is na de betuiging van Ds van Ommen: Ja ik, van ganser harte, de bevestiging een feit.

De gemeente zingt staande: De Heer zal u steeds gade slaan.

In de beide middagdiensten heeft Ds van Ommen zich met een predikatie verbonden aan de gemeente van Zwolle als haar missionair dienaar des Woords.

Evenals des morgens is een groote schare getuige geweest van het gewone en toch zoo heel bijzondere gebeuren in de Plantagekerk.

Met groote aandacht is geluisterd naar de aangrijpende, klare prediking van den nieuwen zendingsdienaar.

Nadat hij het Woord des Heeren gelezen had in Marcus 1:14-20 en in Lucas 4:33-44 las hij als zijn tekst voor zijn intreepreek Lukas 5:4-11, de geschiedenis van Jezus en de wonderbare vischvangst.

Als thema van zijn prediking had hij geformuleerd:

De groote Menschenvanger Jezus Christus geeft aan het reeds bestaande discipelschap zijn effectiviteit.

Om vervolgens in een viertal punten te schetsen:

1. de voorbereiding ertoe;
2. het tijdstip ervan;
3. de eenige mogelijkheid, waardoor het kan;
4. het groote doel.

Deze prediking, die het Woord des Heeren recht sneed, wakte de gemeente van Zwolle op zich er van bewust te zijn, dat zij is het zendingscentrum van onze kerken. De levende kerk moet achter het zendingswerk staan en moet voortdurend weer de zendingsarbeiders opdragen in het gebed aan den Heer van de vangst.

Het werk lijkt soms hopeloos. Het schijnt dwaasheid te beginnen. Maar we doen het: „op Uw woord“.

Na de beëindiging van deze diensten werden nog enkele toespraken gehouden.

Namens den kerkeraad en namens de kerk van Zwolle werd het woord gevoerd door de beide plaatselijke predikanten, die Ds van Ommen een welkom toeriepen in de kerk van Zwolle, maar er tevens de bede aan verbonden, dat spoedig de gemeente wederom zou kunnen worden bijeengeroepen tot den afscheidsdienst.

Er is reden tot blijdschap: Wij zegenen o Heer Uw goedheid, al den dag! Maar de weg naar Soemba is nog niet geheel open en daarom de bede: Ontferm, ontferm U, Heer, toon ons Uw mededoogen!

Doch het vaste vertrouwen is er, dat alles goed komen zal, want Gods Woord is vast: Zij worden nooit beschaamd, die op Uw goedheid bouwen.

Ds Oosterhoff vertolkte de gevoelens van de classis Zwolle en br C. C. de Vries gaf namens de generale deputaten voor de Zending de beste wenschen mee voor den nieuw bevestigden predikant en voor de anderen, die met hem geroepen zijn tot den dienst op Soemba.

Na het slotwoord van Ds van Ommen werd tenslotte de lof des Heeren gezongen in het:

Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen,
Men loof' Hem vroeg en spa,
De wereld hoor' en volg' mijn zangen
Met Amen! amen! na.

Na afloop van de diensten vereenigden de familie en genoodigden zich in een gezellige reünie ten huize van Ds D. Vreugdenhil.

De diensten werden mee bijgewoond door de nieuw-benoemde zendingsarbeiders, die straks met Ds van Ommen mee naar Oost-Soemba hopen te vertrekken, namelijk br en sr G. J. Idema, arts; br en sr I. van Westenbrugge, hoofd van den schooldienst; mej. M. Geusebroek, sociaal werker. Verder waren aanwezig namens de zending-deputaten, behalve br C. C. de Vries, br G. Veenstra van Meppel en br J. W. Hazelzet van Den Haag, die de verzending van alle goederen naar ons zendingsveld regelt en verzorgt.

Geve de Heere, dat spoedig het afscheid kan plaats vinden van hen, die zich gereed maken naar Soemba te vertrekken en verhoore Hij de gebeden, die daartoe worden opgezonden.

Z.

D. V.

GRONINGER Brieven

Amice frater,

Met een kleine verandering wil ik nu de beginregels van „Karel ende Elegast“ gebruiken:

Droev' historie ende al waer
Magh'ic u tellen, hoerter naer.

In de studentenvereniging, S.S.R., op den grondslag der drie formulieren van eenigheid en daarbij interkerkelijk, werd, naar het orgaan dier vereniging meldde, een studentkoze opvoering beleefd van het reeds tragi-komisch spel der beruchte Revisie-synode.

Ware het een persiflage geweest, niet bedoeld als ernstig werk, dat heel het verenigingsleven moet beheerschen, ik zou durven zeggen, althans volgens het verhaal dat onze vriend Puchinger, de man van „Pollemios“, er met heel zijn speelsch vernuft daarvan geeft: het was niet onaardig, en in studentenkring geoorloofd.

Maar helaas, het was bloedige ernst.

En de verdediging, die onze jonge, begaafde broeder er van tracht te geven, is zeker oorspronkelijker en kunstzinniger dan het plumpe spel der synode, maar wie moet niet klagen, als de jongen persé willen piepen zooals de ouden valsche zongen?

Dit gebeuren in deze vereniging is onze volle aandacht waard. Niet alleen, omdat vele zonen van vrijgemaakte huize hier nog het onderdak der gezelligheid vinden, maar omdat het ons duidelijk maakt, hoe ver al die vindingen als „onzichtbare“ en „pluriforme“ kerk en „kerk als organisme“, inzonderheid hoe ver de „interkerkelijkheid“ allerwege ons afvoert van de eenvoudige gehoorzaamheid aan den koning der kerk; hoe ver het de kerk achteraf schuift, alzo spelend in de kaart der revolutie.

De eenheid der kerk, die door Christus wordt gewerkt, vervangen wij dan door eenheden, die christenen vormen en onze ieuze is feitelijk niet meer: tegen de revolutie het Evangelie, maar tegen de revolutie onze christelijke organisaties, alle bang voor de kerk van Christus, die zij liefst willen ontzien in zwijgen en in verdeling van postjes en baantjes.

En waar dit nu henen leidt, zien wij dagelijks voor oogen.

Ik zeg dit niet om iemand iets te verwijten. Ik zelf heb de dingen zoo gezien, en de interkerkelijkheid met haar „drijvend oeverzand“ ten fundament geloofd. Maar — nu mag dat niet meer, want wij zien, nu de Heer der kerk een nieuwe reformatie gaf en ons weer leert lezen de belijdenis der kerk, hoe het gedurig meer afglijden alleen kan worden gekeerd doordat wij allen weer gehoorzaam worden en de redding van het leven allerwege niet van onze actie in verkeerde eenheid maar van de eenvoudige gehoorzaamheid aan Hem verwachten.

Maar toen wij weer leerden verstaan, wat de kerk is, en wat zij voor gansch ons leven behoort te zijn, toen kwam er gevaar voor al onze bouwsels van hout en hooi en stoppelen, die wij zoo mooi vinden, en zoo krachtig. De reformatie moest ernstig worden genomen en toen werden wij voor veel dingen angstig. Moet dan alles kapot? Wij kennen dien uitroep der vrees.

En nu trachten wij ons te redden door te zeggen: zie, de reformatie der kerk is er nu, maar laten wij over den kerkstrijd en zijn ethisch conflict niet spreken; nergens, buiten het kerkelijk terrein. Wij waren maar niet zoo van die „terreinsplitsing“ af. Zwijgen in de kiesvereniging, zwijgen in de vakvereniging, zwijgen overal. Des Zondags zelfs in de kerk, al riep het Woord ook tot spreken.

Voorzichtigheid was hier de moeder aller onwijsheid.

Want wij verbraken immers onze eenheden, onze christelijke organisaties, en waar bleef dan onze kracht tegen de revolutie, het communisme?

Niet gehoorzaamheid die de Heere vraagt, maar eenheid, die wij dan wilden, leidde onze schreden.

En nu moeten wij zeker geduld kennen en de dingen rustig willen zien alleen in het licht, dat de Koning der kerk en der maatschappij en van den staat Zijn kerk schonk: het Woord en de belijdenis. En rustig ook met elkander willen spreken, hoe wij den weg der volle gehoorzaamheid weer vinden en kunnen bewandelen.

Maar wij moeten onzen jongen goeden calvinisten de eer geven, dat zij direct begrepen, wat die gehoorzaamheid eischte. Dit in onze jeugdorganisaties. Terwijl in S.S.R., zoo ver afgelegen van den grondslag, een vurige grondslagdiscussie werd geopend.

Dit vervelde sommigen, anderen hielden vol, tot hun bleek hoe de interkerkelijkheid alle reformatie weerhoudt. Zij, het was een klein getal, keerden tot het begin terug in een nieuwe vereniging en noemden die toen terecht naar Hendrik de Cock.

Zij zagen in, dat wie getrouw kiest het beste en duidelijkste getuigenis geeft. Halfheid baat hier niet.

Dit getal bleef helaas klein. De groote studentenvereniging behield voor velen zoo veel bekoorlijks, dat zij er niet van konden scheiden.

Maar daar waren er onder, die den strijd om den grondslag en zijn werkelijke beleving gingen voortzetten in de interkerkelijkheid; en dit was van te voren reeds te zien als verloren spel. Want wie kan krachtig strijden voor handhaving en beleving van het fundament als hij er zelve niet op bouwt?

En nu moet ik verhalen van datgene, wat in de Utrechtsche afdeeling geschiedde, in een samenkomen ter verzoening, waarin bestuur en oppositie en zelfs hoofdbestuur verenigd waren tot behoud, dit was het practisch doel der interkerkelijkheid.

Daar was een heftige strijd geweest en onze vriend Puchinger had daarin een geducht aandeel gehad. Hij verstaat de kunst van schrijven.

Want wat was er gebeurd? Een reeds in strijd gekozen voorzitter had een verklaring gegeven ter verdediging van wat nu eenmaal onverzoenlijk bleek: interkerkelijk en handhaving der belijdenis.

Het is een verklaring, die onze opmerkzaamheid verdient. Vooral, nadat zij, toen zij gereviseerd was op de manier der Revisie-synode, door vriend Puchinger wordt gekenschetst als een overwinning, voor welke zelfs Voetius en Kuiper tevergeefs stredden.

Wie weet hoe deze overwinning ook elders wordt gevierd. De studenten vermochten zelfs onze handige politici, die geschoold zijn in het vinden van compro-

missen, die later compromitteerend blijken te zijn, ver voorbijstreeven.

De nieuwe voorzitter had gezegd: wat is de basis onzer S.S.R.? Onze drie formulieren. Rijke schat voor ons allen „individueel“, ons hoogste en rijkste bezit. Wij geven dat nooit prijs, natuurlijk niet.

Zulke verklaringen zijn bekend, vooral in de politiek, als men bezig gaat zoo'n rijken schat wel prijs te geven.

Want zie, zei die voorzitter, wij hebben ieder onze eigen kerkelijke opvatting. En hoe moet dat nu? Wel, wij moeten allen de interpretatie, die onze kerk van de belijdenis geeft, vasthouden. Wij zijn verplicht, zelfs anderen van de juistheid daarvan te overtuigen. Want onze opvatting is immers voor ons de juiste? Wij gelooven, dat zij de goddelijke waarheid in het Evangelie het meest „benadert“? Wij zien hoe ver die arme jongen toen reeds het goede spoor bijster was.

Zal nu, dus ging hij voort, onze organisatie recht van bestaan hebben — en dat werd dan de praktische kwestie waar alles om draaide — dan is dit de voorwaarde, dat wij wederzijds het bestaan der verschillende interpretaties erkennen. Dit kon niet alleen betekenen dat zij er zijn, maar dat men de redelijkheid daarvan erkende, het recht van bestaan.

Wij mogen er over debatteren, maar wij erkennen een ieders recht om de belijdenis op te vatten naar zijn zin.

Toen gevoelde de voorzitter even het kwade van zijn zeggen, want hij vroeg aanstonds: is dit nu geen relatief stellen van onze opvatting?

Welneen, zoo vervolgde hij, voor ons persoonlijk blijft immers onze opvatting waar en zeker, zelfs een zekerheid des geloofs.

Maar hoe kan dat dan? Ook die vraag moest worden beantwoord.

Want hoe kunnen wij, als wij aan Christus' kerk getrouw willen blijven, heel ons belijden verleggen naar allerlei persoonlijke opvattingen van de belijdenis? Die alle „erkennen“, ook in ons praktische verenigingsleven, in al ons doen en laten?

Wel — en nu kwam het ergste van alles — onze opvatting van het ééne Evangelie is immers een menselijke interpretatie, bekleet met zonde en mag dus nimmer worden geobjectiveerd; d.w.z., zoo concludeer ik, dat niet de geopenbaarde waarheid en de belijdenis der kerk ons regeert, maar wij haar. Men stapte zoo in het barthaansche kettersche schuitje. Een beroep op de zonde wordt zoo het bindmiddel in onze eenheden, die wij ten koste van alles willen handhaven. Wij mogen de belijdenis der kerk niet belijden als een waarheid, die voor allen gelijkelijk geldt. Want zij is onze waarheid, en niet Goddelijke waarheid.

Alles wordt hier relatief gemaakt.

En zoo kan de vereniging „als orgaan“, ruimte laten voor allerlei kerkelijke opvattingen, voor ieders standpunt en zoo blijven wij bij elkander in lieve interkerkelijkheid, en dan noemen wij ons een christelijk gezelschap, staande op den grondslag der drie formulieren van eenigheid.

En zoo, zei de voorzitter, verdwijnen alle misverstanden. Inderdaad, zij versmolten in het ééne groote misverstand, zoo groot, als dit maar eenigszins mogelijk is.

Het is begrijpelijk, dat de vrijgemaakte onder de studenten dit gegoochel niet konden verduwen. Erger ondermijning van het fundament was ook niet denkbaar. Zij doet denken — want deze zelfmisleiding is niet nieuw — aan de dagen van De Cock en Groen in hun strijd tegen de hiërarchie der Ned. Herv. synode die een staatscreatuur was geworden.

Groen vertelt er van in zijn „Maatregelen tegen de Afscheiding“.

Hij zegt daar: men weet nu, dat door een subtiële verandering in het formulier, hetwelk door de leeraars wordt ondertekend — hier doelt hij op het beruchte „quatenus“, voor zoover, dat het „quia“, omdat ging vervangen — door een wel uitgedachte woordschikking, terwijl alles in schijn wordt behouden, alles inderdaad op losse schroeven is gezet. Liever kwalificeer ik deze handelwijze niet. Groen gaat dan voort: „Ook hebben zij, die er voornamelijk de hand in hebben gehad, die moeite aan anderen bespaard, toen zij voor weinige jaren in den kreet van verontwaardiging over de mogelijkheid van zoodanig bedrog hebben gedeeld; toen zij met den hatelijken naam van Jesuitische streken hebben bestempeld, wat zij daarna als een meestertrek van vindingrijk vernuft onder de dierbaarste trofeeën hunner kerkregering hebben gesteld“.

Ik had 't verhaal van wat in Utrecht zich afspeelde nodig om de betekenis te kunnen schetsen van den vrede, die na eenigen strijd werd getekend door bestuur en oppositie, zoodat nu de eenheid in de geschetste interkerkelijkheid is getekend, en onze vriend Puchinger meent in S.S.R. te kunnen blijven, na de ernstigste nederlaag te hebben geleden, die een mensch in zulke omstandigheden kan treffen.

Hij heeft aan den lijve ondervonden, hoe gevaarlijk een mondelinge bespreking is, als niet van te voren de posities over en weer zuiver worden gezien. En zoo ligt hier ook een les voor diegenen in onze kerken, die meenen, dat zulk een overleg ooit ten goede kan werken.

Maar daarover nu in een volgenden brief.

Met hartelijke groeten en heilbiede, uw toegenegen

MARNIX.

In de
de zittin
van aan
men rag
den her
Hoe
Trouw
Dedden
De
van P
saja 46
Bij he
hun sec
door br
in Zeve
praeses
Koningi

Mag
De
Neder
te A
geven
en Ha
Haar
om it
Woord
tot ve
Nam

Vervo
verma
het be
Een w
III dien
wilde d
praealab
suggesti
zwicht c
gesloten
Als w
de stena
vert, een
van een
werk, d
richt wo
groote a
houden
de mede
ook wel
den we
een over
ons wel

De Sy
dering.
Bij de
allereers
Dr H. J.
ming to
neemt.

De Sy
Br v.
aan de
het rapp
der Gen.
In dit
moetinge
de inrich
De co
aangenoe
1. Auz
f 1335.42
dezen vo

2. Der
verzorg
voort te
waarin
3. De
culiere
haar „A
alsnog o
4. De
vullings
ken van
5. Wee
het toez
Van d
diensten,
1946, w
heden.

Hoewa
gezonde
nen advi
urgentie
In dit
bemoei
niet bij
gedaan
der gele
Bemoe
de Depu
Vervol
binnen d
kerken,
uitzend
Naar
Comm. I
1e. De
dank vo
2e. Of
dracht a
3e. De